

[Undervisningsministeren.]

en hård glose! Det er en ganske besynderlig holdning hos det parti, der ved århundredskiftet var med til at skabe fri opstigningsmuligheder for børn fra alle hjem. Nu har billedet tilsyneladende ændret sig.

Den eneste grænse, jeg ønsker der skal sættes, den skal sættes af de unge selv gennem flid og begavelse, og jeg er overbevist om, at en ordning, der uden hensyn til forældrenes rang og stand og stilling giver de rigeste begavelser en chance, ikke blot vil være den rationelt rigtige, men også den nationalt rigtige. I vort lille land er det gode hoved så at sige det største aktiv. Jeg er ikke i tvivl om, at de ledere og lærere, der er knyttet til uddannelsen af de unge, vil mene, at det foreliggende forslag er et skridt i den rigtige retning.

Henry Christensen: Den højtærede undervisningsminister vil finde en modsætning mellem venstres holdning ved århundredskiftet og den holdning, venstre nu indtager. Den modsætning må stå for den højtærede ministers egen regning.

Da vi behandlede disse forslag, først og fremmest forslaget om ungdommens uddannelsesfond, ved første behandling, trak jeg på mit partis vegne de principielle linier op. Jeg skal naturligvis ikke gå i detaljer med hensyn til disse ved denne lejlighed, men jeg vil gerne sige, hvad jeg allerede dengang sagde, at mit parti finder det rimeligt og nødvendigt, at man på indværende tidspunkt går ind i et arbejde for at sikre, at enhver ung får en rimelig mulighed for at kunne gennemføre også en højere uddannelse, men deraf kan den højtærede undervisningsminister ikke med rette drage enhver konsekvens og især ikke den konsekvens, at så skal man gøre undervisningen gratis for alle uanset økonomiske vilkår, uanset om hjemmene har økonomisk mulighed for selv at give deres unge den fornødne hjælp og støtte. Jeg fremhævede netop også ved første behandling — og det er et standpunkt, der har sin rod i venstres stilling til disse problemer ved århundredskiftet — at det i første række var og måtte være det enkelte hjem, den enkelte forsøger, der måtte have ansvaret for deres børns uddannelse; det er også i overensstemmelse med mit partis daværende indstilling, som

var, at den hjælp, der på disse områder måtte ydes, måtte være en hjælp til selvhjælp. Derfor har den højtærede undervisningsminister taget helt fejl, når han vil forsøge at stille sådanne besynderlige modsætninger op.

Jeg bemærkede mig også, at den højtærede undervisningsminister intet som helst havde at sige til de almindelige samfundsøkonomiske betragtninger. De tæller jo dog også med! De må da også tælle med for en undervisningsminister, der vel må have medansvaret for sin regerings politik og også for de resultater, som den giver sig på det økonomiske område. Det er vel ikke sådan, at man siger, at det har alene finansministeren ansvaret for. Den højtærede undervisningsminister har vel sit medansvar, og et sådant ansvar har vi naturligvis også taget hensyn til ved vor stillingstagen til lovforslaget.

Det ærede medlem hr. Jørgen Jørgensen (Lejre) nævnte en række af de ting, som disse problemer havde berøring med. Jeg er enig med det ærede medlem i, at der foreligger mange andre problemer for den danske ungdom end netop problemet med hensyn til akademiske studier m. v., og det ville være en meget ulykkelig løsning, om vi alene gav gunstige forhold på disse områder, for det danske samfund og den danske ungdom har naturligvis i allerhøjeste grad brug for, at der er god plads og rimelig adgang og tilstrækkelig incitament til at komme i gang med en uddannelse for at kunne få et selvstændigt erhverv på alle det praktiske livs områder. Jeg ved ikke, om jeg, når det kommer til realitetsdrøftelsen, er enig med det ærede medlem om, hvilke konsekvenser der skal drages af disse synspunkter, om hvor stor en del af opgaverne der skal være samfunds- eller statsopgaver, og om hvor stor en del vi skal søge løst gennem det levende liv; det vil vise sig, når vi kommer til forhandling derom. Det, der er sket, er, at man trods alt har foregrebet løsningen af det samlede problem. Der er fra vort synspunkt sket en foregribning, der hindrer tilrettelæggelsen og til sin tid udarbejdelsen og gennemarbejdelsen af den samlede løsning på disse områder, som vi ville have fundet tilfredsstillende. Man har på dette område valgt den gale vej, at sætte noget igennem i første